

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

22 Ekim 2021

Sayı :30824082-610-2044527

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/46298
7/46622
7/47682
7/47688
7/47874
7/47880
7/47988

7/48137-48144

7/48289

7/48297

EK:

-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)

-Cevap Yazısı (91 Adet, 181 Sayfa)

7/48411

7/48418-48431

7/48433-48434

7/48533

7/48535

7/48611

7/48857

7/48915-48916

7/48918

7/49045

7/49047

7/49058

7/49063-49065

7/49158-49160

7/49214

7/49320

7/49322

7/49430-49432

7/49436

7/49538

7/49803

7/49895-49897

7/49900

7/50461

7/50465

7/50561-50562

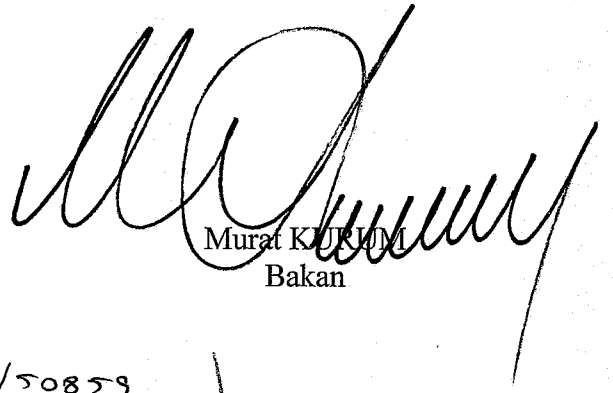
7/50564

7/50590

7/50611

7/50652

7/50782

Murat KURUM
Bakan

7/50859

7/50876

7/50881

7/50933-50935

7/51062-51063

7/51136

7/51207

7/51211-51216

7/51218

7/51221

7/51439

7/51444-51446

7/51614-51618

7/51620

7/51757

7/51938-51939

7/52099

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
SAYIN HÜSEYİN ÖRS'ÜN
TBMM 7/49322 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Son yıllarda bölgemizde aşın yağışlara bağlı olarak meydana gelen sel ve heyelanlar can ve mal kayıplarına yol açmaktadır. Her ne kadar meydana gelen bu felaketler bir doğa olayı olsa da, insan etkisiyle yapılan uygulamaların sonucunda afet boyutuna ulaştığı da bir gerçektir.

Ülkemizde ve özellikle Karadeniz Bölgesi'nde sel ve heyelan gibi doğal afetlerle sık sık karşılaşılmasına rağmen alınması gereken teknik ve yönetsel tedbirler ve yaptırımlar noktasında maalesef istenilen noktada değildir. Bugün görüyoruz ki, uzun yıllardır bölgemizde yaşanmış olan benzer sel ve heyelan felaketlerinden, can ve mal kayıplarından gereken dersler alınmamış ve kalıcı tedbirler hayata geçirilememiştir. Artvin'den Samsun'a bölgemizi kapsayan sahil şeridinde meydana gelen sel ve heyelanlara bakıldığında sebep sonuç ilişkileri bakımından karşımıza; önü kapatılarak akış rejimi engellenen, içerisine konut, okul, fabrika, işyeri gibi yapılar yapılarak akış serbestisine engel olunan dere yatakları çıkmaktadır. Benzer şekilde zayıf zeminli ve yüksek eğimli dik yamaçlara kontrolsüz kazılarla yapılan binalar, yollar gibi unsurlar çıkmaktadır. HES'ler ve taş ocakları çıkmaktadır.

Bölgemizin son 3 yılda yaşanan sel ve heyelanları en çok etkilenen bölge olduğu açıktır. 2 yıl önce; 12 Temmuz 2019 yılında Trabzon'da Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum "Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı'nı açıklamış ve en son yaşanan Artvin Arhavi ve Rize'deki felaketler sonrası tekraren ifade etmiştir. Sayın Bakan; Rize, Trabzon, Ordu, Samsun, Giresun ve Artvin'i kapsayan 15 maddelik Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı çerçevesinde bölgede alınacak tedbirleri sıralamış, açıklamalar basında da yer almıştır. Bu çerçevede;

1-Rize, Trabzon, Ordu, Samsun, Giresun ve Artvin'de öncelikli olmak üzere; Sel ve heyelan riski taşıyan bölgelerde yaşayan vatandaşlarımıza "Kurban Bayramı'ndan sonra tebligatların yapılacağı, taşınma ve kira yardımı verileceğini, TOKİ eliyle ilk etapta yapılacak olan 550 konutun en geç 1 yıl içerisinde teslim edileceği söylenmiştir. Tebligatlar gönderilmiş midir? TOKİ tarafından yapılacak 550 konutun yapılması ile alakalı herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise çalışmalar ne aşamada? İfade edildiği üzere 1 yıl içerisinde bu konutların teslimi yapılacak mıdır?

2-Mekânsal strateji plan ve bütün ölçeklerdeki mekânsal planlar iklim değişikliği parametreleri dikkate alınarak hazırlanacaktı, bu planlar çerçevesinde alt ölçekli planlar, buna uygun olacak şekilde revize edilecekti. Bu revizeler yapıldı mı? Revize biter bitmez de 6 ildeki belediyelerden alt ölçekli planların gözden geçirilmesi istenecekti. Bu gerçekleşti mi?

3-Karadeniz sahil yolunun yağış sularının denize ulaşmasına engel olan bölümlerinde menfezlerin kapasitesi artırıldı mı?

4-Tüm köy ve mahalle yolları gözden geçirilerek bu yolların tahrip olmasının en büyük nedeni olan köprü, viyadük gibi yapıların onarımı yapıldı mı?

5-Karadeniz sahil yolunda ve risk altında olan kara yollarının altyapısının belli noktalarında ani oluşan taşkınların denize iletilmesini sağlayan su hatları ve tüneller oluşturuldu mu?

6-Hastane, okul, sağlık ocağı, kaymakamlık gibi kamu binalarının riskli bölgelerden kaldırılması yönünde bir çalışma yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi aşamadadır? Ayrıca Doğal afet riski taşıyan alanlarda can ve mal güvenliği açısından erken uyan sistemleri kurulacaktı, bu uyan sistemlerinin kurulması ile ilgili çalışma var mı?

7-İklim değişikliği ve etkileri konusunda yerel yönetimlerimizle birlikte vatandaşlarımıza eğitimler verilecekti. Bu eğitimler veriliyor mu? Veriliyorsa yaygınlaştırılması için bir çalışmanız olacak mıdır?

CEVAPLAR:

Ülkemizin kalkınma ve büyüme hedeflerine ulaşılması ve gelecek vizyonunun hayata geçirilmesinde ekonomik, sosyal ve çevre politikaları ile stratejilerini mekânla ilişkilendiren; altyapı ve hizmetlerin kalkınma politikalarına uygun olarak dengeli dağılımını sağlayan; insan odaklı, afetlere dayanıklı, iklim değişikliğine hazırlıklı, kimlikli, yaşanabilir ve üreten şehirler oluşturulması yolunda mekânsal planlamayı yönlendirecek olan Türkiye Mekânsal Strateji Planı hazırlık süreci devam etmektedir.

Katılımcı bir süreçte yürütülen hazırlık çalışmaları kapsamında Üst Düzey Yönlendirme Toplantılarının yanı sıra ilgili kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörün katılımları ile Çalışma Grubu Toplantıları düzenlenmiştir. Bugüne kadar ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde detaylı mekânsal analiz ve sentez çalışmaları yapılmış, Planın vizyon, eksen ve öncelikleri ayrıca mekânsal gelişme senaryosu ortaya konulmuştur.

2018-2020 döneminde TMSP I. ve II Aşamaları tamamlanmış olup, 2021 yılında III. Aşama stratejik plan çalışmalarına başlanılmıştır. Bu kapsamda TMSP'nin 2053 yılını hedefleyen vizyonu : "Kapsayıcı, yaşanabilir, yenilikçi, rekabetçi, iklim değişikliğine duyarlı, dayanıklı ve sürdürülebilir mekânlar" olarak belirlenmiştir.

TMSP I. ve II. Etaplarda belirlenen 6 temel politika eksenini öncelikli politika alanları olup içinde bulunduğumuz TMSP III. Etapla mekânsal stratejik hedeflere ve stratejilere yine mekânsal referanslar ve planlama diliyle dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Politika öncelikleri dikkate alındığında Türkiye Mekânsal Strateji Planının kapsamı;

- "Yaşanabilir yerleşmeler, erişilebilirlik ve hareketlilik" eksenini altında; Kentsel ve kırsal yerleşmelerin yaşam ve mekân kalitesinin artırılması, entegrasyon sağlanması; sürdürülebilir temini; kültürel ve doğal değerlerin korunmasını,

- "Doğal yapı ve ekosistem servislerinde sürdürülebilirlik" ekseninde Doğal kaynakların, havzaların korunması ve etkin kullanımı; doğal afet tehlikeleri ve yerleşmelerimizin dayanıklılığı; etkin atık yönetimi ve yenilenebilir enerjiyi,

- "İklim değişikliği ile mücadele" eksenini özelinde sera gazı salımı ile sektörel ve arazi kullanım kararlarında iklim değişikliğine uyumu,

- "Rekabetçilik ve çekicilik" eksenini altında bölgesel veriler, sektörel ihtiyaçlar ve afet riskleri doğrultusunda sanayide, tarımsal üretimde ve turizmde kapasite ve çeşitliliğin artırılması, mekânda sektörler arası tamamlayıcılığın sağlanması,

- "Yenilikçilik ve teknoloji" ekseninde teknoloji üretimi, AR-GE ve yenilikçilik kapasitesinin artırılması için gerekli altyapının desteklenmesi, akıllı şehirlerin temini,

- "Nüfus dinamikleri ve beşeri gelişme" ekseninde ise başta sosyal kapsayıcılık olmak göç ve erişilebilirlik bağlamında mekânsal gelişme stratejilerini içerecektir.

Covid-19 salgının başladığı 2020 ve halen devam ettiği son 1,5 yıllık süreçte II. Etapa paralel Stratejik Çevresel Değerlendirme süreci başlatılmış ve SÇD'nin kapsam belirleme aşaması tamamlanmıştır. 2021 yılı itibari SÇD süreci III. Etap olan TMSP yol haritası hazırlıkları ile birlikte devam etmektedir.

Nisan 2021'de; Türkiye Mekânsal Strateji Planının Hazırlanması Ve Stratejik Çevresel Değerlendirme Sürecinin Yürütülmesi Projesi III Etapı kapsamında Nisan 2021 tarihinde "Stratejik Hedefler Ve Stratejiler Çalıştayı" düzenlenmiştir. "Türkiye Mekânsal Strateji Planının Hazırlanması Projesi I. ve II Etapı" çerçevesinde belirlenen vizyon, eksenler, öncelikler ve mekânsal gelişme senaryosu doğrultusunda II. Etapı'nda hazırlanan SÇD kapsam belirleme raporu da dikkate alınarak gerektiğinde yeni veri ve öngörüler de kullanılarak stratejik hedefler ve stratejilere yönelik alternatifler içeren bir mantıksal çerçeve yaklaşımı ile geliştirilmiş olup paydaşların görüşlerine açılmıştır.

23Ağustos -2 Eylül 2021 tarihleri arasında 7 Coğrafi Bölge'yi kapsayan "TMSP Eylem Planı İzleme Ve Değerlendirme Sisteminin Hazırlanması Bölgesel Çalıştayları" düzenlenerek III Etap kapsamında gözden geçirilen stratejik hedefler, belirlenen 7 temel ilke (Sürdürülebilirlik, Dayanıklılık, Duyarlılık, Yaşanabilirlik, Kapsayıcılık, Yenilikçilik, Rekabetçilik) doğrultusunda hazırlanan 21 Stratejik Hedef ve eylemler yerel paydaşların katılımı ile (kalkınma ajansları, belediyeler, sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve sanayi ticaret odaları) ile paydaşların görüş ve önerilerine açılmıştır.

TMSP 7 ilkesinden 4'ü ve 21 stratejik hedeften 8'i "İklim Değişikliği İle Mücadele Sera Gazı Salımı ile Sektörel ve Arazi Kullanım Kararlarında İklim Değişikliğine Uyum" tedbiri ve eylemlerini içermektedir. "Dayanıklılık ve Duyarlılık" ilkeleri başta olmak üzere "Sürdürülebilirlik ve Yaşanabilirlik" ilkeleri aşırı iklim olaylarından kaynaklı doğal afet tehlikesi ve riskleri dikkate alınarak mekânsal plan hiyerarşisi içinde yer seçim kararlarına ve planlama süreçlerine dayanıklı yerleşmeler yaklaşımı getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, imar planları bakımından Bakanlığımızca onaylanan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı plan notlarına ilgili mevzuatlara uyulmasına ilişkin plan notları yazılmaktadır.

Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı hazırlanarak, 12 Temmuz 2019'da Bakanlığımızca uygulamaya konulmuştur. Eylem planında yer almakta olan "İklim değişikliği ve etkileri konusunda yerel yönetimlere düzenli eğitimler verilecektir." eylemi kapsamında iklim değişikliği ve etkileri konusunda yerel yönetimlere eğitim verilmesi çalışmaları yürütülmektedir.

İklim Değişikliğine Uyum Konusunda Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Eğitimi Projesi kapsamında, 12-16 Nisan 2021 tarihleri ile 3-7 Mayıs 2021 tarihlerinde olmak üzere, Karadeniz Bölgesi il belediyeleri personeline iklim değişikliğine uyum konusunda sektöründe uzman akademisyenler tarafından eğitimler verilmiştir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın (AFAD) talepleri doğrultusunda Giresun ve Rize'de meydana gelen sel felaketleri kapsamında afet konutları inşa edilmektedir. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na inşaatı tamamlanan konutlar AFAD'a teslim edilmekte olup afet konutları için başvurular, hak sahiplerinin belirlenmesi, kura, satış, geri ödeme, borçlandırma ve konut teslimi vb. gibi tüm iş ve işlemler yine AFAD tarafından yürütülmektedir.

Giresun'da sel afeti kapsamında toplam 619 konutun yanı sıra 152 dükkan, 2 okul, adliye, hükümet konağı, ilçe emniyet müdürlüğü, ilçe jandarma komutanlığı hizmet binası ve 15 lojman ihalesi yapılmış olup, Dereli Sütülcü'de 142 konutun inşaatı tamamlanmış, Dereli merkez 71 konut ve 82 dükkan 12.12.2021 tarihinde, Doğankent Merkez 156 konut ve 70 dükkan ise 05.12.2021 tarihinde inşaatlarının bitirilmesi planlanmıştır. Giresun Dereli, Doğankent ve Tirebolu köylerinde geçici 76 konteyner yapıları teslim edilmiş ve 250 adet köy evi inşaatları ise devam etmektedir.

Rize'de sel felaketi kapsamında 378 konutun yanı sıra 10 iş yeri, 50 ahır ve 4 çay alım evinin ihalesi yapılmış olup, Çayeli merkez ve Madenli'de 228 konutun inşaatına başlanılmıştır, (iş bitim tarihi 25.08.2022).

Merkez Muradiye'de 40 konut, Çayeli Büyükköy'de 60 konut 10 iş yeri, Rize köylerinde 50 adet ahırlı köy evi, Muradiye, Güneysu ve Büyükköy'de 4 çay alım evinin ihaleleri ise inceleme aşamasındadır.